

Asya Studies

Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar
Year: 7 - Number: 24 p. 109-120, Summer 2023

Türkçe Öğretiminde Değerler Eğitimi Temalı Araştırma Makaleleri: Bir İçerik Analizi Çalışması* *Research Article on Values Education in Turkish Teaching: A Content Analysis Study*

DOI: <https://doi.org/10.31455/asya.1278960>

Araştırma Makalesi /
Research Article

Makale Geliş Tarihi /
Article Arrival Date
07.04.2023

Makale Kabul Tarihi /
Article Accepted Date
02.07.2023

Makale Yayın Tarihi /
Article Publication Date
30.06.2023

Asya Studies

Dr. Ömür Dincel
dincel_55@hotmail.com
ORCID: 0000-0001-7815-338X

Öz

Araştırmanın amacı, Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makalelerin eğilimlerini tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda, yapılan bilimsel makaleler tespit edilmiş ve araştırmaların yayım yerleri, yayım yılları, konu alanları, araştırma yöntemleri, veri kaynakları, veri toplama araçları, veri analiz yöntemleri, yazar sayıları ve hedef kitleye yönelik dağılımları incelenerek araştırma eğilimleri ortaya konmuştur. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Veri kaynağını oluşturan çalışmalara ulaşmak için alan uzmanlarının da görüşleri doğrultusunda Türkçe öğretimi, Türkçe eğitimi, değerler eğitimi, değer aktarımı, kültür aktarımı gibi anahtar kavramlar ile tarama yapılmış; ayrıca ulaşılan çalışmaların kaynakça bölümleri de incelenmek suretiyle araştırmanın veri kaynağını oluşturan 106 akademik makaleye ulaşılmıştır. Bu makalelerden 95 tanesinin ana dili olarak Türkçe öğretimindeki 11 tanesinin ise yabancılarla Türkçe öğretimindeki değerlere yönelik hazırlandığı görülmüştür. Araştırma verilerinin toplanmasında Bilimsel Araştırma Sınıflama Formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler, betimsel içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda, 64 farklı akademik dergide makale yayımlandığı ve 19 makale ile en fazla çalışmanın 2020 yılında yapıldığı tespit edilmiştir. Araştırmalarda daha çok ders kitabı incelemesi yapıldığı, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesinin, veri analizi olarak da içerik analizi yönteminin daha çok tercih edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca yapılan araştırmalarda veri toplama aracı olarak ağırlıklı olarak ders kitabı ile inceleme ve sınıflandırma formu kullanıldığı, yapılan çalışmaların daha çok çift yazarlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Türkçe Öğretimi, Değerler Eğitimi, Makale, İçerik Analizi

Abstract

The aim of the study, is to identify the trends of scientific articles on value education in Turkish teaching. Scientific articles conducted for this purpose were identified and research trends were uncovered by examining publication locations, publication years, subject areas, research methods, data sources, data collection tools, data analysis methods, number of authors and distribution to the target audience. The study used the document investigation method from qualitative research designs. In order to arrive at the studies that form the data source, key terms such as Turkish teaching, Turkish education, value formation, value transfer, cultural transfer were scanned in accordance with the opinions of the field experts; In addition, the bibliographic sections of the studies were examined and 106 scientific articles were found, which form the data source of the research. It was noted that 95 of these articles were prepared for the values of teaching Turkish as a native language and 11 of them for the values of teaching Turkish to foreigners. The scientific research classification form was used to collect research data. The data obtained were analysed using descriptive content analysis. As a result of the research, it was found that articles were published in 64 different scientific journals and most studies in 2020 were conducted with 19 articles. It was concluded that more textbook exams were conducted in the research, document checking was one of the qualitative research methods, and the content analysis method was more likely to be preferred to data analysis. In addition, it was concluded that the textbook and the examination and classification form were mainly used as a data collection tool in the studies carried out and that there were more duplicate authors in the studies conducted.

Keywords: Turkish Teaching, Values Education, Article, Content Analysis

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

Dincel, Ö. (2023). Türkçe Öğretiminde Değerler Eğitimi Temalı Araştırma Makaleleri: Bir İçerik Analizi Çalışması. *Asya Studies-Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar*, 7(24), 109-120.

* "COPE-Dergi Editörleri İçin Davranış Kuralları ve En İyi Uygulama İlkeleri" beyanları: Bu makale için herhangi bir çıkar çatışması bildirilmemiştir. Bu makale, İntihal.net tarafından taranmıştır. Bu makale, Creative Commons lisansı altındadır. Bu makale için etik kurul onayı gerekmemektedir.

GİRİŞ

Bilişim teknolojilerinin ve iletişim ağının güçlendiği günümüzde sosyal medyanın hızla gelişmesi ve hayatın her alanına girmesi ile insanlarda kültürel anlamda birtakım değişim ve gelişmeler yaşanmaya başlanmıştır. Bu bazen olumlu yönde olabildiği gibi bazen de dezenformasyon ile insanların olumsuz yönde etkilenmesine sebep olabilmektedir. Özellikle eğitim çağındaki çocukların bilgisayar ve akıllı telefonlara erişiminin kolaylaşması, değerlere uygun olmayan sayısız içeriğe kapı araladığından değer yozlaşması ve kültürel kimlik kaybı da kaçınılmaz olmuştur. Bu noktada eğitimin devreye girmesi ve bu yozlaşmanın önüne geçmesi gerekmektedir.

Eğitim, bireylerde farkındalık yaratarak onların kendilerini keşfetmelerini sağlamak ve bireylere gizli kalmış yönlerini geliştirmelerine fırsat tanımak için yürütülen bir dizi değişim ve gelişim süreci olarak ifade edilebilir. “Bu süreçte bireylerin davranışlarının olumlu yönde değiştirilmesi ile okul yaşamına uyum sağlamaları hedeflenir” (Batur & Akdeniz, 2020: 2). Bununla birlikte “eğitim ile bireylerin topluma uyumlu hâle getirilmesi amaçlanır” (Şen, 1997: 599). Bireyler ancak bu sayede millî ve manevî değerlerini öğrenebilecek ve gelecek kuşaklara aktarabileceklerdir. Çünkü “bir topluluğun yaşam standartlarının belirlenmesi ve varlığını sürdürmesi için ortak değerlerin sonraki kuşaklara aktarılması oldukça önemlidir” (Tulunay Ateş, 2017). Bu nedenle “toplumsal değerlerin planlı ve programlı şekilde gelecek nesillere taşınmasında eğitimin önemi hiçbir zaman göz ardı edilmemelidir.

Değer, Latince “kıymetli olmak”, “güçlü olmak” anlamlarına gelen “valere” kökünden türemiştir (Aydın, 2011: 39). Değer kavramı değişik alanlarda araştırma konusu olması nedeniyle farklı alan ve kaynaklarda farklı şekillerde tanımlanmıştır. Örneğin, Türkçe Sözlük’te (2020) “Bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevî öğelerin bütünü” olarak tanımlanmaktadır. Özcan’a (2002) göre değerler bir toplumun çoğunluğu tarafından kabul gören, istenilen, inanılan, beğenilen davranış şekilleridir. Halstead & Taylor (2000) değer kavramını, bireyin davranışlarına rehberlik eden temel ilke ve inançlar; Erdem (2003), davranışların temelini oluşturan ve onları yönlendirmeye yarayan anlayışlar; Friedman vd. (2006), bir bireyin veya topluluğun yaşam sürecinde önemli gördüğü şeyler, Ulusoy & Dilmaç (2012) ise insanı diğer canlılardan ayıran, insan davranışlarına yeni bir düzen veren inançlar olarak tanımlamaktadır. Aydın & Gürler’e (2010) göre arzu edilen davranışlara kılavuz olan ölçütler olan değer kavramı; Direkçi vd.’ye (2020) göre ise bireyin ve mensubu olduğu topluluğun bir olay veya durum karşısındaki davranışını belirleyen ortak inançlar ve yargılar bütünüdür.

Millî ve manevî değerlerin ön plana çıkartılabilmesi ve kültürel yozlaşmanın önüne geçilebilmesi adına değerlerin öğretimi büyük önem taşımaktadır. Türkçe dersi açısından değerlerin öğretimi incelenirken bu derse yönelik hazırlanmış olan programlara değerler eğitimi açısından bakmak da yerinde olacaktır. 2006 İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda yapılandırmacı eğitim anlayışının etkisiyle değerlerden ayrıntılı ve teorik açıdan bahsedilmesine karşın öğrencilere kazandırılması gereken değerlerin neler olduğu açık bir şekilde ifade edilmemiştir. 2015 yılında yayımlanan ve gelen eleştiriler sonrasında kısa süre sonra yerini yeni bir programa bırakan Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda da değerler ayrı bir başlık olarak yer almamıştır (Kıymaz & Altay, 2021: 31). Buna karşın 2015 Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda programın genel amacı başlığı altında kazandırılması hedeflenen millî ve manevî değerlere işaret edilmiş ve değerler “Biz ve Değerlerimiz” adlı tema içerisinde öğretilmeye çalışılmıştır. 2017 yılında yenilenen Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda ise değerler, “Öğretim Programında Değerler Eğitimi” başlığı altında müstakil bir bölüm olarak verilmiştir. Bu başlık altında, kazandırılması hedeflenen değerler açıkça ifade edilmemiş olsa da program değerlere yönelik müstakil bir bölümü barındırıyor olması yönüyle büyük önem taşımaktadır. Program içinde değer kazandırma sürecinde öğretmene “rehber” ve “model” rolü verilmektedir (MEB, 2017: 7). 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı ve bir yıl sonra yayımlanan 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda “Öğretim Programlarının Perspektifi” ana başlığı altında “Değerlerimiz” alt başlığına yer verilmiştir. Bahsi geçen programlar kronolojik açıdan ele alındığında ilk defa 2018 ve 2019 programlarında kök değerler tanımlaması yapıldığı ve bu değerlerin “adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik” (MEB, 2018: 4; MEB, 2019: 4) olarak sıralandığı görülmektedir. Bu bilgiler ışığında Türkçe dersinin değerler eğitimi açısından önemli olduğu “Türkçe derslerinde kullanılacak kitapların ve bu kitapların içerdiği metinlerin de değerleri aktaracak nitelikte olması gerektiği belirtilebilir” (Batur & Şaşmaz, 2018: 2518). Türkçe dersi, değerlerin öğretiminde ve öğrencilere aktarılmasında büyük önem taşımaktadır. Çünkü değer öğretiminde anahtar bir rol üstlenen metinler Türkçe derslerinin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu nedenle Türkçe ders kitaplarında kullanılan metinler son derece hassasiyetle seçilmeli, seçilen metinler gerek millî gerekse evrensel değerler açısından zengin olmalıdır.

Türkçe dersinin değerler eğitimi açısından önemli görülmeye başlanması, araştırmacılar tarafından çalışılmaya değer görülmüş ve konu çeşitli açılardan ele alınmak suretiyle birçok çalışma yürütülmüştür. Alanyazın tarandığında alana farklı açılardan yaklaşan birçok çalışma yapıldığı tespit edilmiştir. Kardaş & Cemal (2017) alana dair yaptıkları kaynakça çalışmalarında 30 makale tespit etmişlerdir. Son dönemde

değerler eğitimi temalı makalelerin artmasına paralel olarak yapılan çalışmaların tespitine yönelik araştırmanın güncellenmesi gerektiği ve çalışmaların farklı açılardan ele alınmak suretiyle incelenmesi gerektiği düşüncesi çalışmaya dayanak oluşturmuştur.

Bu araştırmanın amacı, Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makaleleri yayım yerleri, yayım yılları, konu alanları, araştırma yöntemleri, veri kaynakları, veri toplama araçları, veri analiz yöntemleri, yazar sayıları ve hedef kitleye yönelik dağılımları açısından inceleyerek eğilimlerini tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı makalelerin konu alanlarına yönelik dağılım nasıldır?
2. Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı makalelerin yayım yerlerine yönelik dağılım nasıldır?
3. Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı makalelerin yayım yıllarına yönelik dağılım nasıldır?
4. Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı makalelerde yazar sayılarına yönelik dağılım nasıldır?
5. Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı makalelerde kullanılan yöntemlere yönelik dağılım nasıldır?
6. Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı makalelerin hedef kitleye yönelik dağılımı nasıldır?
7. Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı makalelerde veri kaynaklarına yönelik dağılım nasıldır?
8. Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı makalelerde veri toplama araçlarına yönelik dağılım nasıldır?
9. Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı makalelerde veri analiz tekniklerine yönelik dağılım nasıldır?

YÖNTEM

Araştırmanın yöntem kısmında araştırma modeli, veri kaynağı, veri toplama aracı ve verilerin analizi ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Araştırma nitel araştırma yöntemine uygun olarak planlanmıştır. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel bilgi toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır (Yıldırım, 1999: 10). Bu araştırmada da değerler eğitimi temalı makalelerin incelenmesi amaçlandığından doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Doküman incelemesi; belgesel tarama olarak belirtilen, geçmişteki olguların izlerini taşıyan resim, film vb. yapıtları, olgularla ilgili olarak yayımlanmış kitap, dergi vb. birtakım yazılı materyalleri analiz etmek için kullanılan nitel araştırma tekniğidir (Karasar, 2008: 183).

Veri Kaynağı

Araştırmanın veri kaynağını, Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı 106 akademik makale oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin toplanması sürecinde Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi (YÖKTEZ), Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM) ve Google Scholar veri tabanlarından yararlanılmıştır. Veri kaynağını oluşturan çalışmalara ulaşılabilmek için ilk olarak Türkçe eğitiminden 2 alan uzmanının görüşüne başvurulmuş ve onların önerileri doğrultusunda anahtar kavramlar belirlenmiştir. Bundan sonraki aşamada ise belirlenen Türkçe öğretimi, Türkçe eğitimi, değerler eğitimi, değer aktarımı ve kültür aktarımı gibi kavramlar ile tarama yapılmıştır. Ayrıca ulaşılan her bir çalışmanın da kaynakça kısmı incelenmek suretiyle sarmal bir şekilde daha fazla çalışmaya ulaşılması hedeflenmiştir. Nitekim bu yolla araştırmaya kaynaklık edecek 106 akademik makaleye ulaşılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri belirlendikten sonra bu araştırmaya kaynaklık edecek çalışmaların incelenmesinde Sözbilir & Kutu (2008) tarafından geliştirilen form kaynak alınmıştır. Araştırma verilerinin incelenmesinde kullanılacak olan form araştırma kapsamında yeniden gözden geçirilmiş ve gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra sınıflama formunun geçerliğini test etmek amacıyla 2 alan uzmanının görüşüne başvurulmuştur. Akabinde hazırlanan sınıflama formu ile 10 makale üzerinde pilot uygulama yapılmış ve forma son şekli verilmiştir. Bilimsel Araştırma Sınıflama Formu “yayım yeri, yayım yılı, araştırma konusu, yöntem-desen, veri kaynağı, veri toplama araçları, veri analiz yöntemi, yazar sayısı, hedef kitleye yönelik dağılım” olmak üzere dokuz bölümden oluşmaktadır.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında toplanan veriler içerik analizi tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. İçerik analizi; araştırmanın amacıyla ilgili toplanan verilerin kodlanması, sınıflama-tanımlama ve tanımlama-sınıflama aşamalarını içeren bir süreçtir (Glesne, 2012). Araştırma verilerinin analizi sürecinde ulaşılan her bir

araştırmanın yayım yerine, yılına, konusuna, yöntemine, veri kaynağına, veri toplama araçlarına, analiz yöntemine, yazar sayısına ve hedef kitlesine yönelik dağılımına yönelik veri girişleri yapılmıştır. Araştırma kapsamında ulaşılan veriler tablolar hâlinde frekans değerleriyle birlikte verilmiş ve her bir tablonun altına yorumlar yapılmıştır. İncelenen araştırmalar için ikinci bir uzmanın görüşüne de başvurularak değerlendirme sürecinde ortak bir görüşe varılmıştır.

BULGULAR

Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makalelerin araştırma eğilimlerine yönelik bulgular aşağıda tablolar hâlinde gösterilmiştir:

Araştırmaların Konu Alanlarına İlişkin Bulgular

Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makalelerin konu alanlarına ilişkin dağılım Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1: Araştırmaların Konu Alanına İlişkin Dağılım

Konu Dağılımı	f
Ders Kitabı incelemesi	33
Bir konuya dair yazılan eserlerde yer alan değerlerin belirlenmesi	14
Çocuk kitaplarında ve hikâye / romanlarda değer eğitimi	14
Değerler eğitimi temalı araştırmaların incelenmesi	7
Masal ve fıkralarda değer öğretimi	5
Değer eğitimine yönelik öğretmen görüşleri	4
Çizgi filmlerde değer öğretimi	3
Orhun Abideleri’nde değer eğitimi	3
Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda değerler	3
Atasözü ve deyimlerin değerler eğitimiyle ilişkisi	2
Çocuk şarkıları ve türküler ile değer eğitimi	2
Kuran kıssaları ve değerler eğitimi	2
Çizgi romanların değerler eğitimi açısından incelenmesi	1
Çocuk tiyatro oyunlarında değer eğitimi	1
Değerler eğitimi açısından Oğuz Kağan destanı	1
Değerler eğitimine yönelik kaynakça denemesi	1
Derleme çalışması	1
Dil öğretimi ve değerler	1
Bilimsel dergilerin değerler eğitimi açısından incelenmesi	1
Farklı ülkelerde kullanılan Türkçe kitaplarının değer açısından karşılaştırılması	1
Filmlerde değer öğretimi	1
Karagöz / gölge oyunları ile değer öğretimi	1
Mehmet Akif Ersoy biyografilerinde değerler	1
Program ve kitapların değerler eğitimi açısından karşılaştırılması	1
Şiirlerde değer eğitimi	1
Türk efsanelerinin değerler eğitimi bakımından incelenmesi	1
Toplam	106

Tablo 1’de Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makalelerin konu alanlarına ilişkin dağılım görülmektedir. Tablodaki verilerden hareketle en fazla araştırmanın 33 araştırma ile ders kitaplarının incelenmesine yönelik yapıldığı anlaşılmaktadır. Bunu on dörder araştırma ile bir konuya dair yazılan eserlerde yer alan değerlerin belirlenmesine dönük araştırmalar ve çocuk kitaplarında, hikâye / romanlarda değer eğitimine yönelik yapılan araştırmalar izlemektedir. Bununla birlikte 7 tane değerler eğitimi temalı araştırmaların incelendiği, 5 tane masal ve fıkralarda değer öğretimini ve 4 tane değer eğitimine yönelik öğretmen görüşlerini konu edinen araştırma yapıldığı anlaşılmaktadır. Buna ek olarak çizgi filmler, Orhun Abideleri, Türkçe Dersi Öğretim Programı, atasözü ve deyimler, çocuk şarkıları ve türküler, Kur’an kıssaları, çizgi romanlar, çocuk tiyatro oyunları, destanlar, kaynakça ve derleme çalışması, dil öğretimi, dergi incelemesi, ders kitaplarının karşılaştırmalı incelenmesi, filmler, karagöz gölge oyunu ile şiir ve efsanelerin de araştırmacılar tarafından ele alınan diğer konu alanları olduğu tablodan hareketle görülmektedir.

Makalelerin Yayın Yerlerine İlişkin Bulgular

Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makalelerin yayımlanma yerlerine ilişkin dağılım Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2: Makalelerin Yayın Yerlerine İlişkin Dağılım

Dergi Adı	f
Değerler Eğitimi Dergisi	16
Turkish Studies	7
Milli Eğitim Dergisi	5
Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi	5
Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	4
Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi	3
Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi	3
Ana Dili Eğitimi Dergisi	2
Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi	2
Electronic Turkish Studies	2
Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	2
RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi	2
Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi	2
Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	1
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	1
Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)	1
Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi	1
Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi	1
Aydın Tömer Dil Dergisi	1
Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi	1
Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi	1
Çukurova Araştırmaları	1
Dil Dergisi	1
Eğitim ve Yeni Yaklaşımlar Dergisi	1
Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi	1
Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi	1
Elementary Education Online	1
Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	1
Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	1
Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	1
IBAD Sosyal Bilimler Dergisi	1
Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	1
International Journal of Science and Research IJETSAR	1
International Journal of Language and Education Research IJSR	1
International Journal of Languages’ Educationand Teaching IJLET	1
JASS Studies	1
Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	1
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	1
Karadeniz Araştırmaları	1
Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi	1
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi	1
Kesit Akademi Dergisi	1
Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi	1
Maarif Mektepleri Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi	1
Mediterranean Journal of Humanities	1
Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	1
Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi	1
Sakarya University Journal of Education	1
Sosyal Bilimler Dergisi	1
Studies on Turkish Culture	1
Tarih Okulu Dergisi	1
Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	1
Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi	1
Türk Eğitim Bilimleri Dergisi	1

Türkiye Eğitim Dergisi	1
Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi	1
Türk Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi	1
Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi	1
Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi	1
Uluslararası Toplum ve Kültür Çalışmaları Dergisi	1
Uluslararası Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi	1
Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	1
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	1
ZfWT	1
Toplam	106

Tablo 2’de Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makalelerin yayımlanma yerlerine ilişkin dağılımları görülmektedir. Tabloya göre 64 farklı dergide makale yayımlandığı tespit edilmiştir. En fazla yayım yapan Değerler Eğitimi Dergisi’nde 16 makale yayımlanmıştır. Bu dergiyi 7 yayım ile Turkish Studies Dergisi ve beşer yayım ile Millî Eğitim ve Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergileri takip etmektedir. Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi de 4 yayım ile bunları izleyen bir diğer dergidir. Tablodan diğer dergilere bakıldığında ise bu dergilerde 1 ya da 2 makale yayımlandığı görülmektedir.

Araştırmaların Yayım Yılına İlişkin Bulgular

Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makalelerin yayımlanma yıllarına ilişkin dağılım Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3: Makalelerin Yayımlanma Yıllarına İlişkin Dağılım

Yayım Yılı	<i>f</i>
2007	1
2008	2
2009	2
2010	2
2011	3
2012	4
2013	7
2014	8
2015	12
2016	7
2017	9
2018	10
2019	8
2020	19
2021	9
2022	3
Toplam	106

Tablo 3’te Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makalelerin yayımlanma yıllarına ilişkin dağılımları görülmektedir. Tabloya göre ilk makale 2007 yılında yayımlanmıştır. Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makalelerin en fazla yapıldığı yıl 19 makale ile 2020 yılına aittir. Bunu 12 makale ile 2015 ve 10 makale ile de 2018 yılları izlemektedir. Yine 2021 yılında 9 ve 2019 yılında da 8 makale hazırlandığı bulgular arasındadır. Tablodan hareketle 2007’den 2022 yılına kadar her yıl konuyla ilgili en az bir makale yayımlandığı da ifade edilebilir.

Araştırmaların Yazar Sayısına İlişkin Bulgular

Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makalelerin yazar sayısına ilişkin dağılım Tablo 4’te gösterilmiştir:

Tablo 4: Araştırmaların Yazar Sayısına İlişkin Dağılım

Yazar Durumu	Tek Yazarlı	Çift Yazarlı	3 ve üstü
<i>f</i>	43	50	13

Tablo 4’te Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makalelerin 50 tanesinin çift yazarlı, 43 tanesinin ise tek yazarlı olduğu görülmektedir. Ayrıca 13 araştırmanın ise 3 ve üstü yazar tarafından oluşturulduğu anlaşılmaktadır.

Araştırmaların Yöntemlerine İlişkin Bulgular

Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makalelerin yöntem ve desenlerine ilişkin dağılım Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo5: Araştırma Yöntemlerine İlişkin Dağılım

Araştırma Yöntemi	Desen	<i>f</i>	Σ
Nitel	Doküman incelemesi	64	93
	Tarama	10	
	Betimsel	8	
	Genel	5	
	Durum	4	
	Görüşme (Mülakat)	1	
	Meta-analiz	1	
Karma Yöntem		1	1
Alanyazın Derleme ve Kuramsal Çalışma		6	12
Belirtilmemiş		6	
Toplam			106

Tablo 5’te Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makalelerin araştırma yöntem ve desenlerine ilişkin bulgular verilmiştir. Tablodan hareketle veri kaynağındaki araştırmalardan 93’ünde nitel, 1 tanesinde ise karma yöntem kullanıldığı, nicel yönetime ise hiç yer verilmediği görülmektedir. Bununla birlikte 6 araştırmanın kuramsal ve alanyazın derlemesi şeklinde hazırlandığı, diğer 6 araştırmada ise kullanılan yöntemin belirtilmediği tespit edilmiştir. Nitel araştırmaların 64 tanesinde doküman incelemesi, 10 tanesinde tarama tekniği, 8 tanesinde de betimsel teknik kullanılmıştır. Bunun yanı sıra durum, meta-analiz ve görüşmenin tercih edildiği çalışmalar ile sadece nitel araştırma şeklinde ifade edilen ve tabloda “genel” şeklinde ifade edilen araştırmalar da vardır.

Araştırmaların Hedef Kütlesine İlişkin Bulgular

Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makalelerin hedef kitleye göre dağılımı tablo 6’da gösterilmiştir:

Tablo 6: Araştırmaların Hedef Kütlesine İlişkin Dağılım

Araştırmaların Hedef Kütlesine İlişkin Dağılım	<i>f</i>
Ana dili olarak Türkçe öğretiminde değerler	95
Yabancılara Türkçe öğretiminde değerler	11

Tablo 6’da Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makalelerin hedef kitleye göre dağılımı görülmektedir. Yapılan araştırmalara bakıldığında bu araştırmalardan 95 tanesinin ana dili olarak Türkçe öğretimindeki, 11 tanesinin ise yabancılara Türkçe öğretimindeki değerlere yönelik olduğu anlaşılmaktadır.

Araştırmaların Veri Kaynağına İlişkin Bulgular

Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makalelerin veri kaynağına ilişkin bulgular Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo7: Veri Kaynağına İlişkin Dağılım

Veri Kaynağı	
Ahmed-i Dâ'i-Vasiyyet-Nâme-i Nûşirevân	Ahmet Efe-çocuk hikâyeleri
Araba Sevdası	Aşık Veysel şiirleri
Atebetü'l Hakâyık	Ayşe Yamaç-çocuk romanları
Battal-Nâme	Behiç Ak-Tavşan Dişli Bir Gözlemcinin Notları
Bektaşî fıkraları	Birsen Ekim Özen-Çelebi Zinciri
Çizgi filmler (Dede Korkut, Niloya)	Çizgi romanlar
Çocuk kitapları	Çocuk şarkıları
Çocuk tiyatro oyunları	Dede Korkut hikâyeleri
Değerler eğitimi temalı bilimsel çalışmalar	Divan-ı Hikmet
Eğitim Bilişim Ağı (EBA) dergileri	Emin Özdemir'in çocuk kitapları
Fakir Baykurt masalları	Fatih Erdoğan'ın Eerleri
Filmler	Fütüvvetnâmeler
Hacı Bektaş Veli, Mevlâna ve Yunus felsefesi	Hamdullah Köseoğlu-Küçük Balık
Karagöz gölge oyunları	Keloğlan masalları
Kutadgu Bilig	Küçükrek öyküleri
Mehmet Akif Ersoy biyografileri	Mustafa Kutlu hikâyeleri
Mustafa Necati Sepetçioğlu'nun eserleri	Oğuz Kağan destanı
Orhun Abideleri	Öğretmen görüşleri
Ömer Seyfettin hikâyeleri	Süheyl ü Nevbahâr
TRT Çocuk kanalında yayımlanan çizgi filmler	Türk Dünyası Efsaneleri seti
Türk masalları	Türkçe atasözü ve deyimler
Türkçe ders kitapları	Türkçe ders kitaplarında yer verilen şiirler
Türkçe ders kitaplarındaki Kur'an kıssaları	Türkçe Dersi Öğretim Programı
Türküler	Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitapları

Tablo 7'de Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makalelerin veri kaynağına ilişkin bulgular görülmektedir. Tabloya bakıldığında yapılan araştırmaların tamamına yakınının yazılı kaynakların değerler açısından incelenmesine dönük olduğu anlaşılmaktadır. Bunlar içinde ders kitapları, belirli konularda kaleme alınmış müstakil eserler, hikâye, roman, masal, fıkra ve çocuklara yönelik diğer materyaller bulunmaktadır. Bunların yanı sıra sözlü kültür ürünleri, deyimler, atasözleri, türküler, şarkılar, destanlar, efsaneler de araştırmalarda veri kaynağı olarak kullanılmıştır. Bunların yanı sıra öğretmen görüşlerinin veri kaynağı olarak kullanıldığı araştırmalar da bulunmaktadır.

Araştırmaların Veri Toplama Araçlarına İlişkin Bulgular

Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makalelerin veri toplama araçlarına ilişkin bulgular Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo8: Veri Toplama Araçlarına İlişkin Dağılım

Veri Toplama Aracı	f
Ders kitabı	27
İnceleme ve sınıflandırma formu	21
Hikâye fıkra, masal ve çocuk kitabı	12
Öğretim programı	8
Edebî eser	6
Ulusal tez merkezi veri tabanı	4
Literatür	3
Anıt mezarlar	3
Görüşme formu (mülakat)	3
Anket	2
Sözlük	2
İnternet arama motoru	2
Çizgi film	2
Karagöz gölge oyunu	1
Kur'an kıssaları	1
Türkü	1

Tablo	1
Kavram listesi	1
İnternet ve kütüphane kaynakları	1
E-dergiler	1
Kontrol listesi	1
Küçürek öykü	1
Şarkı	1
Biyografi	1

Tablo 8’de Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makalelerin veri toplama araçlarına ilişkin bulgular görülmektedir. Tablodan hareketle, yapılan araştırmalarda veri toplama aracı olarak en fazla, 27 kez kullanılan ders kitaplarından yararlanıldığı anlaşılmaktadır. Bunu 21 kez kullanılan inceleme ve sınıflandırma formu izlemektedir. Ayrıca hikâye, fıkra, masal ve çocuk kitaplarının veri toplama aracı olarak kullanıldığı 12, öğretim programlarının kullanıldığı 8 ve edebî eserlerin kullanıldığı 6 araştırma mevcuttur. Bununla birlikte Karagöz gölge oyunu, literatür, anıt mezarlar, anket, görüşme formu, Kur’an kıssaları, türküler, şarkılar, tablo, ulusal tez merkezi veri tabanı, sözlükler, kavram listesi, internet arama motoru, çizgi filmler, e-dergiler, kontrol listesi gibi veri toplama araçlarından yararlanıldığı da tablodan hareketle söylenebilir.

Araştırmaların Veri Analiz Yöntemlerine İlişkin Bulgular

Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makalelerin veri analiz yöntemlerine ilişkin dağılım Tablo 9’da gösterilmiştir:

Tablo 9: Veri Analiz Yöntemlerine İlişkin Dağılım

Veri Analiz Yöntemleri	<i>f</i>	Σ		
Nicel	Betimsel	29		
	Yüzde / frekans		14	
	Sınıflandırma		11	
	T-testi		1	
	Kestirimsel		Sperman analizi	1
	ShapiroWilk Testi		1	
Nitel	Mann Whitney U Testi	1		
	İçerik analizi	43		
	Betimsel analiz	25		
	Doküman analizi	4		
	Hikâye haritası tekniği	1		
Belirtilmemiş	9	9		
Toplam		106		

Tablo 9’da Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makalelerin veri analiz yöntemlerine ilişkin bulgular görülmektedir. Araştırmalarda nitel analiz yöntemlerinin daha fazla tercih edildiği anlaşılmaktadır. Yapılan araştırmaların 74 tanesinde nitel, 29 tanesinde ise nicel veri analiz yöntemlerinden yararlanılmıştır. 9 araştırmada ise kullanılan analiz yöntemi belirtilmemiştir. Tablodan hareketle, nitel analiz yöntemlerinden içerik analizinin en fazla başvurulan analiz yöntemi olduğu tespit edilmiştir. Betimsel analiz tekniği ise araştırmacılar tarafından en fazla başvurulan diğer nitel analiz tekniğidir. Bununla birlikte doküman analizi, hikâye haritası tekniği ve metin analizi tekniği, araştırmalarda kullanılan diğer nitel veri analiz teknikleridir. Nicel analiz yöntemlerinden ise en fazla yüzde / frekans ve sınıflandırma teknikleri kullanılmıştır. Buna ek olarak T-testi, Sperman Analizi, Shapiro Wilk Testi ve Mann Whitney U Testi gibi kestirimsel tekniklerden yararlanılan çalışmalar da görülmektedir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makaleler incelendiğinde 106 makalenin 64 farklı dergide yayımlandığı tespit edilmiştir. Kardaş ve Cemal (2017) de “Değerler Eğitimi ve Türkçe Öğretiminde Değer Eğitimi Üzerine Yapılan Araştırmalara İlişkin Kaynakça Denemesi” adlı araştırmalarında Türkçe öğretiminde değerler eğitimine yönelik 30 makale tespit etmişlerdir. Bundan hareketle değerler eğitimi temalı makalelerin daha çok 2017 sonrasında olumlu ivme kazandığı

çıkarmında bulunulabilir. Elbir ve Bağcı (2013) değerler eğitimi üzerine yapılmış lisansüstü düzeyindeki tezleri incelemişler ve 21 teze ulaşmışlardır. Direkçi, Akbulut ve Şimşek (2020) ise Türkçe eğitimi alanında yayımlanan değerler eğitimi temalı tezleri inceledikleri çalışmalarında 110 teze ulaşmışlardır. Bu araştırmada ise 2019 yılı sonuna kadar 75 makale yayımlandığı tespit edilmiştir. Buradan hareketle 2019 yılı sonuna kadar çalışmaların daha çok tez olarak hazırlandığı ve farklı araştırma (Adıgüzel ve Ergünay, 2012; Baş ve Beyhan, 2012) sonuçlarının da bunu desteklediği görülmektedir.

Araştırmaların hazırlanma yıllarına göre dağılımları incelendiğinde araştırmaların ağırlıklı olarak 2015-2020 yılları arasında artış gösterdiği ve en fazla çalışmanın da 2020 yılında yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma kapsamında Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makaleler konu alanına göre incelendiğinde en fazla araştırmanın ders kitabı incelemeye dönük çalışmalardan oluştuğu tespit edilmiştir. Batur ve Akdeniz (2020) değer eğitimi temalı tezleri inceledikleri araştırmalarında ise en fazla araştırmanın bir edebî eserde yer alan değerlerin belirlenmesine yönelik yapıldığı sonucuna ulaşmışlardır. Aynı şekilde Kapkın, Çalışkan ve Sağlam (2018) da değerler eğitimine yönelik lisansüstü çalışmaları konu edindikleri araştırmalarında edebî eserlerdeki değer algısını ortaya koyan nitelikteki çalışmaların çoğunlukta olduğunu ifade etmişlerdir. Buradan hareketle Türkçe dersi ve öğretimi açısından metinlerin büyük önem taşıdığı, bunun için de çalışmaların metinler özelinde kitap incelemeleri şeklinde yapıldığı anlaşılmaktadır. Kitap incelemelerine dayalı çalışmaların yanı sıra bir konuya dair yazılan eserlerde yer alan değerlerin belirlenmesine yönelik araştırmaların ($f=14$) yapıldığı da görülmektedir. Bu çalışmaların yanı sıra çizgi filmler, Türklerin tarihi yazılı kaynakları, Türkçe dersi öğretim programları, Türkçe atasözü ve deyimleri, çocuk şarkıları ve türküleri, Kur'an kıssaları, çizgi romanlar, çocuk tiyatro oyunları, Türk destanları, kaynakça ve derleme çalışmaları, dil öğretimini değerler açısından ele alan çalışmalar, dergi incelemesi, ders kitaplarının karşılaştırmalı incelenmesi, filmler, Karagöz gölge oyunları, şiirler ve Türk efsanelerinin de üzerinde çalışma yürütülen diğer konu alanları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada incelenen makaleler, kullanılan yöntemler bağlamında incelendiğinde çalışmaların daha çok nitel araştırma yöntemine dayalı olarak yürütüldüğü görülmüştür. Sadece bir araştırmada karma yöntem kullanıldığı bunun dışındaki 93 araştırmanın ise nitel araştırma yöntemiyle hazırlandığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte incelenen 6 araştırmanın alanyazın derleme ve kuramsal araştırmalardan oluştuğu, 6 araştırmada ise herhangi bir yöntem belirtilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Nicel araştırma yöntemine ise hiçbir araştırmada başvurulmadığı araştırma bulgularından hareketle tespit edilmiştir. Nitel araştırma yöntemi ile oluşturulan araştırmalarda en fazla doküman incelemesi deseni kullanılmıştır. Direkçi vd. (2020) de değerler eğitimi temalı tezleri inceledikleri araştırmalarında en fazla nitel araştırma yöntemine ve doküman incelemesi tekniğine başvurulduğu yönünde benzer sonuçlara ulaşmışlardır. Yapılan çalışmaların ağırlıklı olarak kitap incelemesine dayalı olmasının bunda etkili olduğu yorumunda bulunulabilir.

Araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak en fazla ders kitaplarından yararlanıldığı ve doküman incelemesi tekniği ile verilerin toplandığı sonucuna ulaşılmıştır. Dündar ve Hareket (2016) de değerler eğitimi ile ilgili araştırmaların yönelimlerini tespit etmeyi amaçladıkları araştırmalarında değerlerin en çok ders kitaplarında verilme düzeylerinin ele alındığı ve doküman tekniğine sıkça başvurulduğu yönünde benzer tespitlerde bulunmuşlardır. İnceleme ve sınıflandırma formunun ise ders kitaplarından sonra en fazla başvuru alan veri toplama aracı olduğu görülmüştür. Aslında inceleme ve sınıflandırma formu da ders kitaplarının veri kaynağı olarak kullanıldığı çalışmalar içinde yer almaktadır. Buradaki fark araştırmacıların bazılarının veri toplama aracı olarak kitapların kullanıldığını bazılarının ise inceleme ve sınıflandırma formlarının kullanıldığını ifade etmelerinden ileri gelmektedir. Nitekim inceleme ve sınıflandırma formlarının doküman incelemesi niteliğindeki çalışmalarla birlikte kullanıldığı açıkça görülmektedir. Bununla birlikte Karagöz gölge oyunu, literatür, anıt mezarlar, anket, görüşme formları, Kur'an kıssaları, türküler, şarkılar, tablolar, ulusal tez merkezi veri tabanı, sözlükler, kavram listeleri, internet arama motoru, çizgi filmler, e-dergiler ve kontrol listelerinin de araştırma bulgularından hareketle kullanılan diğer veri toplama araçları oldukları tespit edilmiştir.

Nicel araştırma desenine uygun olarak hazırlanan çalışmaların veri analizinde nicel betimsel istatistik tekniklerinden en fazla yüzde / frekans kullanılmıştır. Kestirimsel istatistik tekniklerinden ise t testi, Sperman analizi, ShapiroWilk Testi ve Mann Whitney U Testinin ise birer kez kullanıldığı görülmüştür. Nitel araştırma desenine uygun olarak hazırlanan araştırmalarda ise en fazla içerik analizi

tekniklerinden yararlanıldığı ve bunu betimsel analiz tekniğinin takip ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca incelenen araştırmalardan hareketle 9 araştırmada veri analiz yönteminin belirtilmediği gözlemlenmiştir.

Araştırma verilerinden hareketle, yapılan çalışmaların daha çok çift yazarlı olduğu tespit edilmiştir. Tek yazarlı çalışmaların da sayıca fazla olduğu ve bununla birlikte az da olsa alana yönelik üç ve üstü yazara sahip araştırmaların da bulunduğu görülmüştür.

Türkçe öğretiminde değerler eğitimi temalı bilimsel makalelerin hedef kitleye göre dağılımına bakıldığında incelenen araştırmalardan 95 tanesinin ana dili olarak Türkçe öğretimindeki, 11 tanesinin ise yabancılara Türkçe öğretimindeki değerlere yönelik olduğu sonucuna varılmıştır.

Araştırma sonuçlarından hareketle aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

- Değerler eğitimine yönelik tezleri de içine alan geniş kapsamlı kaynakça ve içerik analizi çalışmaları yapılabilir.
- Yapılan araştırmalarda tespit edilen değerlerin öğrencilere doğrudan kazandırılabilmesini sağlayacak çalışmalar yürütülebilir, program ve kitaplar bu yönde güncellenebilir.
- Öğrenci ve velileri de kapsayıcı geniş yelpazeli deneysel çalışmalar yapılabilir.
- Araştırmalarda kullanılan veri kaynakları ayrıntılı olarak incelenebilir ve üzerinde çalışma yapılmayan dokümanlar tespit edilerek bu yöndeki boşluklar doldurulabilir.
- Az sayıda olan nicel ve karma yöntemle nitelikli yeni çalışmalar yapılabilir.
- Değerlerin kazandırılmasına yönelik uygulamalı saha çalışmaları yapılabilir.

Yazarlık Katkısı

Araştırma tek yazarlıdır.

Etik Kurul Beyanı

Bu çalışma için etik kurul onayı gerekmemektedir.

KAYNAKÇA

- Aydın, M. (2011). Değerler İşlevleri ve Ahlak. *Eğitime Bakış Dergisi*, 0(19), 39-45.
- Aydın, M. Z. & Gürler, Ş. A. (2010). *Okulda Değerler Eğitimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Batur, Z. & Akdeniz, T. (2020). Değerler Eğitimiyle İlgili Yapılan Tezler Üzerine Bir İnceleme: Türkçe Eğitimi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 1-11.
- Batur, Z. & Şaşmaz, E. (2018). Devlet Tiyatrolarında Oynanan Çocuk Tiyatro Oyunlarında Değer Eğitimi ve Bu Oyunların Türkçe Öğretimine Katkısı. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(4), 2518-2550.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. A., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Çalık, M. & Sözbilir, M. (2014). İçerik Analizinin Parametreleri. *Eğitim ve Bilim*, 39(174), 33-38.
- Direkçi, B., Akbulut, S. & Şimşek, B. (2020). Türkçe Eğitimi Alanında Yapılan Değerler Eğitimi Tezlerinin İncelenmesi. *ZfWT*, 12(2), 117-140.
- Doğan, B. & Gülüşen A. (2011). Türkçe Ders Kitaplarındaki (6-8) Metinlerin Değerler Bakımından İncelenmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2), 75-102.
- Dündar, H. & Hareket, E. (2016). Değerler Eğitimi Araştırmalarında Yönelimler: Değerler Eğitimi Dergisi Örneği. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, 0(55), 207-231.
- Elbir, B. & Bağcı, C. (2013). Değerler Eğitimi Üzerine Yapılmış Lisansüstü Düzeyindeki Çalışmaların Değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 8(1), 1321-1333.
- Erdem, A. R. (2003). Üniversite Kültüründe Önemli Bir Unsur: Değerler. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 1(4), 55-72.
- Friedman, B., Kahn, P. H., Jr., Borning, A. & Hultgren, A. (2006). *Value Sensitive Design and Information Systems*. In P. Zhang and D. Galletta (Eds.). *Human-Computer Interaction in Management Information Systems: Foundations*. M. E. Sharpe: New York.
- Glesne, C. (2012). *Nitel Araştırmaya Giriş*, (Çeviren: A. Ersoy ve P. Yalçınoğlu). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Halstead, J. M. & Taylor, M. J. (2000). Learning and Teaching About Values: A Review of Recent Research. *Cambridge Journal of Education*, 30(2), 169-202.

- Kapkın, B., Çalışkan, Z. & Sağlam, M. (2018). Türkiye’de 1999-2017 Yılları Arasında Değerler Eğitimi Alanında Yapılmış Lisansüstü Çalışmaların İncelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 16(35), 183-207.
- Kardaş, M. N. & Cemal, S. (2017). Değerler Eğitimi ve Türkçe Öğretiminde Değer Eğitimi Üzerine Yapılan Araştırmalara İlişkin Kaynakça Denemesi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(16), 383-412.
- Kaygana M., Yapıcı Ş. & Aytan T. (2013). Türkçe Ders Kitaplarında Değer Eğitimi. *JASS Studies*, 6(7), 657-669.
- Kıymaz, M. S., Altay, E. (2021). Behiç Ak’ın Tavşan Dışlı Bir Gözlemcinin Notları Adlı Çocuk Romanı Üzerine Kök Değerler Açısından Bir İnceleme. *Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 27-61.
- MEB (2017). Türkçe dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar), Ankara.
- MEB (2018). Türkçe dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar), Ankara.
- MEB, (2019). Türkçe dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar), Ankara.
- Özbay, M. (2002). Kültür aktarımı açısından Türkçe öğretimi. *Türk Dili Dergisi*, 602, 112-120.
- Sözbilir, M. & Kutu, H. (2008). Development and Current Status of Science Education Research in Turkey. *Essays in Education, (Special Edition)*, 1-22.
- Susar Kırmızı, F. (2014). 4. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Metinlerinde Yer Alan Değerler. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 12(27), 217-259.
- Şen, Ş. (1997). Demokratik Değerlerin Benimsenmesinde Eğitimin Rolü. *Yeni Türkiye*, 0(17), 599.
- Tulumcu, İ. F. & Tulumcu F. M. (2015). İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dersi Programlarında Yer Alan Değerler. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 13(29), 535-560.
- Tulunay Ateş, Ö. (2017). Türkiye’de Değerler Eğitimi Uygulamalarının Öğrencilere Kazandırılması İstenen Olumlu Özellikler Üzerindeki Etkisi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 15(34), 41-60.
- Türk Dil Kurumu (2005). *Türkçe Sözlük (10. Baskı)*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Ulusoy, K. & Dilmaç, B. (2012). *Değerler Eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Yıldırım, A. (1999). Nitel Araştırma Yöntemlerinin Temel Özellikleri ve Eğitim Araştırmalarındaki Yeri ve Önemi. *Eğitim ve Bilim-Education and Science*, 0(23), 7-17.